

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**Επιμνημόσυνος λόγος της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
δρος Αθηνάς Μιχαηλίδου στο Ετήσιο Εθνικό Μνημόσυνο του ήρωα Δημήτρη Χάματσο**

Κυριακή, 30 Μαρτίου 2025, ώρα 08:30, Ιερό Ναό Παναγίας Ευαγγελίστριας Ιδαλίου

Με αισθήματα βαθιάς συγκίνησης, σεβασμού και εθνικής υπερηφάνειας, βρίσκομαι εδώ σήμερα για να τιμήσουμε τη μνήμη ενός άξιου τέκνου της πατρίδας μας, του μαθητή Δημήτρη Χάματσο. Ο Δημήτρης, σε ηλικία μόλις δεκαοχτώ ετών, επιδεικνύοντας απaráμιλλο ηρωισμό και αυταπάρνηση, θυσίασε τη ζωή του κατά τη διάρκεια των δραματικών γεγονότων που ταλάνισαν τον τόπο μας, την περίοδο των δικοινοτικών ταραχών του 1963-64.

Η απόδοση, σήμερα, του ελάχιστου φόρου τιμής στον Δημήτρη Χάματσο, ως το δικό μας οφειλόμενο χρέος απέναντι στην ανιδιοτελή του θυσία, υπομιμνήσκει, ως πρότυπο, τις αρχές και τις αξίες που διέκριναν τον χαρακτήρα του, οι οποίες τον κατέστησαν σύμβολο φιλοπατρίας και αλtruισμού παρά το νεαρό της ηλικίας του. Αρχές και αξίες που συνοψίζονται στην έντονη αίσθηση του καθήκοντος, την αγάπη για τον τόπο και τον συνάνθρωπο, οι οποίες καθόρισαν ολόκληρη την πορεία της σύντομης, αλλά παραδειγματικής του ζωής. Μεγαλωμένος σε πολυμελή οικογένεια, γαλουχήθηκε με τα ελληνοχριστιανικά ιδεώδη τα οποία έθεσε φάρο της διαδρομής του, εφαρμόζοντας το περιεχόμενό τους σε κάθε πράξη της καθημερινότητάς του. Ξεχωρίζοντας στο πλαίσιο αυτό, από τους συνομήλικούς του, για την ευσέβεια και τις αρετές του, το θάρρος και την αποφασιστικότητά του, διακρίθηκε, επίσης, για την αγάπη του σχετικά με την ποίηση, τη ζωγραφική, το διάβασμα και τον αθλητισμό, ο οποίος τον συνέδεσε ακόμα πιο στενά με το σωματείο του Χαλκάνωρα.

Αν και μαθητής ακόμα, με πνεύμα όμως ανήσυχο και με ισχυρή ψυχική συγκρότηση, αναγνώρισε στην επαναστατική τετραετία της ΕΟΚΑ το 1955-59, τον πιο όμορφο αγώνα για την κατάκτηση της πολυπόθητης ελευθερίας. Μια τετραετία που τον όρισε και τον καθόρισε, όπως και οι αγωνιστές της, οι οποίοι τον δίδαξαν πως για να γράψεις νέες σελίδες στην ιστορία της πατρίδας σου χρειάζεται να περιφρονείς τον θάνατο και να θυσιάζεις με περηφάνια τη ζωή σου.

Είναι στο πλαίσιο αυτό, που αποτίμησε το παράδειγμά τους και την υψηλή παρακαταθήκη της ελεύθερης Κύπρου, που κληροδότησαν με τη θυσία τους στον λαό, σαν τη δική του μεγαλύτερη οφειλή απέναντι στον τόπο του. Μία οφειλή που προσδοκούσε να εξοφλήσει, αναγνωρίζοντας

εκείνο το πρωινό της 6ης Φεβρουαρίου του 1964, σαν τη μεγαλύτερη ώρα να αναμετρηθεί με το ένδοξο παρελθόν των προγόνων του. Το άκουσμα της είδηση της επίθεσης και της δολοφονίας από Τούρκους στασιαστές, δύο Ελληνοκύπριων, ενός αγροφύλακα και ενός αστυφύλακα, που μετέβαιναν για να επιδιορθώσουν αντλία υδροδότησης, κοντά στο μεικτό χωριό του Αγίου Σωζόμενου, αποτέλεσε για τον ίδιο κάλεσμα εθνικού χρέους. Ο Δημήτρης Χάματσος, χωρίς ενδοιασμό ή την όποια αμφιβολία, έσπευσε να συνδράμει εθελοντικά τις προσπάθειες της τοπικής εθνοφρουράς και της αστυνομίας, για υπεράσπιση της νομιμότητας και επιβολή της τάξης.

Στις σκληρές μάχες που ακολούθησαν αναδεικνύει το μεγαλείο της ψυχής του, την αντρειοσύνη, την τόλμη και την αποφασιστικότητά του. Όταν οι σφαίρες των Τούρκων τραυμάτισαν τον επικεφαλής της αποστολής, ο νεαρός Χάματσος ήταν αυτός που τον απομάκρυνε από το πεδίο της μάχης, μεταφέροντας τον σε ασφαλές μέρος για να του παρασχεθεί η απαραίτητη βοήθεια. Με την ίδια αυταπάρνηση έπραξε και στη συνέχεια όταν απαιτήθηκε να εξέλθει ξανά από το χαράκωμα για να βοηθήσει δεύτερο τραυματία. Τότε, ήταν που κτυπήθηκε ο ίδιος από τα τουρκικά πυρά, αφήνοντας την τελευταία του πνοή για την τιμή και την αξιοπρέπεια της πατρίδας και των συμπατριωτών του.

Κυρίες και κύριοι,

Στις 6 Φεβρουαρίου του 1964, ο Δημήτρης Χάματσος, μαζί με τον Ανδρέα Χριστοφίδη, τον Ανδρέα Λουκά, τον Τάσο Κωνσταντίνου, τον Χαράλαμπο Βαρνάβα και τον Τάκη Μιχαήλ, κρίθηκαν άξιοι από την ιστορία. Συμπλήρωσαν τις σελίδες της και κατατάγηκαν στο πάνθεο των ηρώων της πατρίδας μας. Η δική τους θυσία, όπως και όλων των ηρώων μας, υπενθυμίζει ότι ο λαός μας δικαιούται να ζήσει ελεύθερος, σε συνθήκες ασφάλειας και ειρήνης. Είναι στο πλαίσιο αυτό, που ταυτίζοντας το ηθικό μας χρέος με τους αμετάθετους πολιτικούς μας στόχους, συνεχίζουμε τον οφειλόμενο αγώνα μας για την απελευθέρωση και την επανένωση της πατρίδας μας.

Έναν αγώνα που η δική μας πλευρά, επιμένει να δίδει μέσα από τη διπλωματική οδό, τονίζοντας ότι το κυπριακό πρόβλημα αποτελεί, ταυτόχρονα, ζήτημα το οποίο καταπατά το διεθνές δίκαιο και νομιμότητα. Η Κύπρος, χώρα μέλος των Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορεί να συνεχίζει να είναι μοιρασμένη. Δεν μπορεί να εξακολουθεί να βρίσκεται για 50 και πλέον χρόνια, υπό παράνομη τουρκική κατοχή.

Όπως έχει, πολλές φορές, υπογραμμίσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, πρώτιστη και ύψιστη προτεραιότητά μας, παραμένει η αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον τόπο μας, στο πλαίσιο μιας δίκαιης, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης, στη βάση των ψηφισμάτων του

Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών και του ευρωπαϊκού κεκτημένου. Μιας λύσης που θα απαλλάσσει την πατρίδα μας από τους στρατούς κατοχής, τις ξένες επεμβάσεις και το αναχρονιστικό σύστημα εγγυήσεων. Εκείνο που επιδιώκεται, είναι η Κύπρος να καταστεί ένα πραγματικό ανεξάρτητο κράτος, το οποίο θα δημιουργεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις που θα επιτρέπουν στους νόμιμους κατοίκους να συμβιώσουν, να συνδημιουργήσουν, να προοδεύσουν και να ευημερήσουν, μέσα σε συνθήκες ασφάλειας και ειρήνης.

Προς την κατεύθυνση αυτή, θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε με σύμπνοια. Ευελπιστούμε, ότι οι νέες προοπτικές που διάνοιξε η διάσκεψη για το κυπριακό στη Γενεύη, θα οδηγήσουν σε μία καλά προετοιμασμένη προσπάθεια προκειμένου να επιστρέψουμε το συντομότερο δυνατόν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, με στόχο την εντός του συμφωνηθέντος πλαισίου, συνολική διευθέτηση του κυπριακού ζητήματος.

Η θυσία του Δημήτρη Χάματσου, ενός νεαρού μαθητή, τονίζει την αγάπη του για τον τόπο μας και τα εθνικά μας ιδανικά, αλλά και την έγνοιά του για τον συνάνθρωπο. Τονίζει ότι η νέα γενιά υπήρξε πάντοτε ο πρωτοστάτης στους αγώνες για την κατάκτηση της ελευθερίας και την προάσπιση της τιμής και της αξιοπρέπειας της πατρίδας μας. Αυτές τις δικές του αξίες και αρχές οφείλουμε όλοι, και ιδιαίτερα εμείς οι εμπλεκόμενοι με τον χώρο της παιδείας, να εμφυσήσουμε στα παιδιά μας, ως τα ισχυρότερα εφόδια που θα τους επιτρέψουν να πρωτοστατήσουν στον αγώνα για την επιβίωση του ελληνισμού και την επικράτηση της δικαιοσύνης στον τόπο μας.

Κυριότερα όλων οφείλουμε μέσα από το δικό μας παράδειγμα να τους δείξουμε ότι μόνο μέσα από την ενότητα και την ομοψυχία θα εξοφλήσουμε το χρέος μας αυτό, απέναντι στις απελθούσες και τις νέες γενιές.